

‘Veehouderij kan zonder antibiotica’

Het gevoel van urgentie is aanwezig, maar concreet werken aan minder antibioticagebruik in de veehouderij is nog een uitdaging. ‘Het probleem is veelomvattend, er zijn veel partijen bij betrokken, en het benodigde onderzoek is complex en kostbaar’, aldus Tjeerd Kimman van het Central Veterinary Institute (CVI).

De Kennisketen Infectieziekten Dier, met onder meer onderzoekers van Wageningen UR Livestock Research en het CVI, heeft in een witboek aangegeven hoe je tot een veehouderij zonder antibiotica kunt komen. ‘In de toekomst is een bedrijf vrij van veel pathogenen. Dat houdt de veehouder in de gaten en kan hij handhaven’, schetst Kimman. ‘Daarnaast heeft hij een lijstje met ziektekiemen waar hij vrij van kan worden door bijvoorbeeld vaccinatie. Verder heeft hij een lijstje ziektekiemen waarvan hij met goed management de schade in de hand kan houden. Tot slot erkent hij dat je antibiotica voor een aantal dierziekten moet gebruiken, maar alleen als het echt nodig is en op basis van specifieke diagnostiek zodat er zo min mogelijk resistentie ontstaat.’ Nu behoort Nederland nog tot de Europese topgebruikers van antibiotica bij dieren als je kijkt naar de dagelijkse dosering per dier.

Bij de mens is Nederland kampioen zuinigheid. Daarnaast wordt bij mensen nauwelijks preventief antibiotica gebruikt, in tegenstelling tot bij dieren. Kimman: ‘De humane gezondheidszorg heeft al lang het gebruik tegen het licht gehouden en werkgroepen en protocollen ingesteld, en met effect. Veterinaire antibiotica zijn echter altijd vrijgelaten. Alle aandacht ging uit naar de aangifteplichtige ziekten, omdat die onder de verantwoordelijkheid van de overheid vallen. Maar de meest antibiotica worden gebruikt voor alledaagse, bedrijfsgebonden dierziekten, voedingsstoornissen of zelfs voor het tegengaan van managementfouten.’ Volgens Kimman moeten antibiotica daarom om te beginnen niet meer zomaar preventief worden ingezet. ‘Beter kun je infecties en schade voorkomen. Daar kun je de veehouderij ook op ontwerpen. Een pathogeenvrije houderij is mogelijk. Alleen weten we nog niet hoe

je dat op grote schaal doet en voor welke pathogenen het haalbaar is. Ook is de kosten-effectiviteit nog onduidelijk.’

Denemarken zou voor ons een gidsland kunnen zijn, zegt Kimman. Er wordt veel minder antibiotica gebruikt. Het voorschrijven en de verkoop van antibiotica is gescheiden, pathogeenvrije houderijen zijn veel algemener, en de monitoring van dierziekten is een stap verder dan in Nederland.

Domein	Kennisbasis Diergezondheid
Informatie:	www.cvi.wur.nl ‘Witboek antibiotica’
Contact:	Tjeerd.Kimman@wur.nl 0320 - 23 82 38

De meeste antibiotica worden gebruikt voor alledaagse dierziekten.